

**Európska
iniciatíva
občanov**

KOHÉZNA POLITIKA PRE ROVNOSŤ REGIÓNOV A UDRŽATEĽNOSŤ REGIONÁLNYCH KULTÚR

Európska iniciatíva občanov (EIO) ako jeden z kľúčových nástrojov participatívnej demokracie v EÚ umožňuje občanom priamo vyzvať Európsku komisiu, aby navrhla nové právne predpisy v oblastiach, v ktorých má EÚ právomoc. Od svojho spustenia dala Európanom silnejší hlas pri formovaní politík Únie, či už v oblasti ochrany životného prostredia alebo sociálnej spravodlivosti a kultúrnych práv.

Súčasťou tohto demokratického procesu je iniciatíva „Kohézna politika pre rovnosť regiónov a udržiavateľnosť regionálnych kultúr“, ktorá zdôrazňuje požiadavku občanov, aby politika súdržnosti EÚ podporovala spravodlivosť, rozmanitosť a zachovanie regionálnych identít.

AKÉ CIELE MÁ TÁTO INICIATÍVA?

Táto iniciatíva vyzýva k tomu, aby **politika súdržnosti EÚ:**

- **zabezpečovala rovnosť** pre regióny s národnými, etnickými, kultúrnymi, náboženskými alebo jazykovými charakteristickými znakmi, ktoré sú odlišné od charakteristických znakov okolitých regiónov,
- týmto regiónom **zabezpečovala rovnaké príležitosti** na prístup k rôznym fondom EÚ,
- **zaručovala zachovanie** ich charakteristických znakov a ich riadny hospodársky rozvoj s cieľom udržať rozvoj EÚ a zachovať jej kultúrnu rozmanitosť.

ZAPOJENIE

V rámci tejto iniciatívy sa zozbieralo **1 269 351 platných podpisov** od občanov v celej EÚ, pričom **v ôsmich krajinách** sa dosiahli požadované prahové hodnoty.

ZAREGISTROVANIE INICIATÍVY

Organizátori požiadali o zaregistrovanie iniciatívy v júni 2013. V nadväznosti na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie Komisia nakoniec 7. mája 2019 iniciatívu zaregistrovala.

Iniciatíva bola zaregistrovaná s vedomím, že sa v nej žiada, aby Komisia predložila návrhy právnych aktov, ktorými sa vymedzujú úlohy, prioritné ciele a organizácia štrukturálnych fondov za predpokladu, že financované akcie posilnia hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť Únie.

#EUTakeTheInitiative
citizens-initiative.europa.eu

SÚČASNÉ PRÁVNE PREDPISY

Politika súdržnosti Európskej únie sa riadi súborom nariadení pre každé programové obdobie. Medzi tieto nariadenia patrí nariadenie o spoločných ustanoveniach, v ktorom sa stanovujú spoločné pravidlá pre všetky príslušné fondy, spolu s osobitnými nariadeniami pre každý fond. Na programové obdobie 2014 – 2020 bolo nariadením o spoločných ustanoveniach nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pričom na roky 2021 – 2027 je to nariadenie (EÚ) 2021/1060.

Právny rámec politiky súdržnosti sa od roku 2013, keď bola prvýkrát podaná žiadosť o zaregistrovanie tejto EIO, výrazne zmenil. Nariadením (EÚ) č. 1303/2013 sa zaviedli posilnené požiadavky na zabránenie diskriminácii, posilnila sa zásada partnerstva zahrnutím zapojenia príslušných partnerov z občianskej spoločnosti do prípravy a vykonávania programov a zvýšila sa transparentnosť. Tým sa občanom poskytol lepší prístup k informáciám o podpore poskytovanej z fondov politiky súdržnosti. V programovom období 2021 – 2027 sa nariadením (EÚ) 2021/1060 tento právny rámec ďalej posilnil a zaviedli sa silnejšie mechanizmy na zabezpečenie súladu s Chartou základných práv.

ODPOVEĎ KOMISIE A ĎALŠIE KROKY

Iniciatíva bola formálne predložená Európskej komisii na preskúmanie 4. marca 2025.

Komisia predstavila svoju oficiálnu odpoveď 3. septembra 2025, v ktorej uvádza, že:

- Komisia zostáva ostražitá pri zabezpečovaní nediskriminačného prístupu k finančným prostriedkom Únie v rámci politiky súdržnosti, pričom je pripravená využívať všetky nástroje, ktoré má k dispozícii, na presadzovanie rovnakého zaobchádzania počas vykonávania politiky súdržnosti.
- Okrem toho Komisia v nastávajúcom viacročnom finančnom rámci navrhla posilnenú a modernizovanú politiku súdržnosti a rastu, ktorá zabezpečí, že v členských štátoch budú zavedené primerané mechanizmy. Cieľom je zaistiť súlad s príslušnými ustanoveniami Charty základných

práv počas vykonávania národných a regionálnych plánov partnerstva, ako aj dodržiavanie zásad právneho štátu. Ak členský štát nebude spĺňať tieto podmienky, Komisia príslušné platby pozastaví.

Komisia zistila, že nemá právomoc vymedzovať alebo uznávať „národné regióny“ ani meniť vnútroštátne administratívne hranice. Okrem toho Komisia nepovažuje ďalšie legislatívne zmeny za potrebné, keďže okrem bohatých možností podpory rozšírenia zoznamu regiónov v článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie platné zmluvy a právny rámec národnostným menšinám už poskytujú dostatočnú ochranu. Dôvodom je najmä skutočnosť, že regionálne znevýhodnenia sú ovplyvnené skôr štrukturálnymi a hospodárskymi faktormi než kultúrnymi alebo jazykovými osobitosťami.

KLÚČOVÉ DÁTUMY

18. júna 2013 organizátori žiadajú o zaregistrovanie iniciatívy

7. mája 2021 ukončenie zberu podpisov

7. mája 2019 zaregistrovanie iniciatívy a začiatok zberu podpisov

4. marca 2025 úspešné predloženie

25. marca 2025 stretnutie organizátorov iniciatívy s výkonným podpredsedom Raffaelem Fittom

25. júna 2025 verejné vypočutia v Európskom parlamente

10. júla 2025 plenárna rozprava v Európskom parlamente

3. septembra 2025 Komisia poskytuje oficiálnu odpoveď

nadväzujúce stretnutie s organizátormi iniciatívy

Tu môžete nájsť najnovšie aktuality o európskej iniciatíve občanov

Ďalšie úspešné projekty na Fóre európskej iniciatívy občanov možno nájsť [tu](#)